

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. B. H. Coenen, W. L. Ghijsen, N. G. Kam,
J. L. A. Ledeboer, S. H. Stoffel.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is /3,50, bij vooruitbetaling /3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagnmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING ten huize van J. L. A. LEDEBOER, Voorstraat 79 op Dinsdag e. k. te 4 ure.

Zooals men weet, heeft zich hier ter stede een commissie gevormd, onder voorzitterschap van Prof. Kraus, teneinde het petitionnement, uitgegaan van Jhr. Bergh c.s. te steunen.

Afzonderlijk van deze commissie circuleeren ook lijsten onder de studenten voor het zelfde doel.

Wij bevelen alle studenten, die een geleidelijke oplossing der tegenwoordige crises wenschen, ten zeerste aan, op deze lijsten te teekenen.

Niemand, die iets gevoelt voor de toekomst van zijn land, mag zich in dit geval onthouden. Men bedenke dat slechts een reuzenpetitionnement door de regeering als uiting van de volkswil zal erkend worden.

Lijsten circuleeren op de colleges en liggen ter teekening op de sociëteit „Phoenix” en „Eensgezindheid”. Dat ieder Delftsch student nu toone, dat hij zijn vaderland werkelijk lief heeft, en het voor een ramp, als de burgeroorlog, wenscht te behoeden.

Volteekende lijsten worden zoo spoedig mogelijk bij een der redacteuren ingewacht.

DE REDACTIE.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

De Weerbaarheids-questie.

Het is maar goed, dat evenals zij, die een openbare vergadering, protest-meeting, enz., bezoeken, ook de corpsleden die j.l. Maandag ter vergadering togen, voor het meerendeel hun meening gevestigd, hun standpunt reeds ingenomen hadden; want de theoriën en beweringen, die dat veelhoofdige monster zoo nu en dan ten beste gaf, waren van dien aard, dat ze wèl in de gepijnigde hersenen van het tot-oordeelen-geroepen corpslid een chaotische verwarring konden te weeg brengen, doch al zeer weinig bijdroegen om hem een helder inzicht in deze questie te geven.

Het komt mij daarom wenschelijk voor thans, na kalme overweging, deze zaak eens bedaard en objectief te beschouwen.

De door den heer van Leeuwen voorgestelde motie, die ten slotte met 120 tegen 109 stemmen (9 blanco) werd aangenomen, luidde als volgt:

„De Corpsvergadering van het D.S.C. van 9 Maart 1903, erkennende de vrijheid van ieder corpslid persoonlijk om op politiek gebied te doen wat hem goeddunkt; van oordeel, dat het nooit met het doel van het Corps of eën zijner erkende vereenigingen kan strooken zich, als zoodanig, te mengen in den politieken strijd;

kennis genomen hebbende van het besluit genomen door de algemeene vergadering der Delftsche Studenten Weerbaarheidsvereeniging op 27 Februari jl., waarbij deze vereeniging ongevraagd en geheel vrijwillig hare diensten aan de regeering aanbiedt;

betreurt ten zeerste het feit, dat hier eene erkende Corpsvereeniging den naam van het Delftsch Studentencorps betrokken heeft in den politieken strijd.”

De twee punten, waarover de Corpsvergadering hare meening had uit te spreken, waren dus:

1e. Moet de daad der Delftsche Studenten Weerbaarheid al of niet als een politieke daad beschouwd worden?

2e. Is het aan het Corps of eene Corpsvereeniging veroorloofd zich, als zoodanig, politiek partij te stellen?

Op voorstel van velen besloot men, alvorens tot een stemming over de motie-van Leeuwen over te gaan, de eerste dezer beide vragen te beantwoorden.

De beteekenis dezer eerste stemming, die besliste, dat de D. S. W. inderdaad een politieke daad had gedaan, (132 voor, 105 tegen, 1 blanco), is door bijna allen, die er tegen stemden en waarschijnlijk zelfs ook door enkele voorstemmers, ongetwijfeld verkeerd opgevat.

Het is n.l. zeer gemakkelijk in te zien, dat na deze beslissing slechts zij, die een politiek optreden van een Corpsvereeniging goedkeurden, nog tegen de motie-van Leeuwen mochten stemmen.

Waartoe toch diende deze eerste stemming?

Om door het Corps een officieel antwoord te doen geven op de vraag of de daad der D. S. W. al of niet politiek was. Toen deze vraag bevestigend was beantwoord, behoorde zij dus tot het verledene; de enkeling kon met deze uitlegging natuurlijk nog wel van meening verschillen, voor het Corps, als geheel, qua corporatie, bestond deze vraag niet meer.

Bij de daaropvolgende stemming over de motie-van Leeuwen mocht zij dus ook niet meer in aanmerking komen, te meer daar anders de eerste stemming absoluut alle „raison d'être” verloor.

Het feit staat dus vast, dat uitgezonderd degenen, die een politiek-partijkiezen van Weerbaarheid billijkten, allen die tegen de motie-v. L. stemden, de beteekenis der 1e stemming totaal negeerden; ware het niet dat zij deze fout onbewust begingen, de naam „corps-anarchisten” zou op hen toepasselijk zijn.

Vermeldenswaard is, dat op het laatste moment de heer D. de Jongh nog tegen deze inconsequentie waarschuwde, doch, naar ik meen, niet goed begrepen werd.

* * *

Rest ons ten slotte wezen en geest der aangenomen motie aan een nauwkeurige beschouwing te onderwerpen en de conclusie te trekken, waartoe zij aanleiding geeft.

Daar men veilig mag aannemen, dat slechts zeer weinigen een politiek optreden van Weerbaarheid billijkten, is het duidelijk, dat de beslissing: het besluit der D. S. W. is een politieke daad, het zwaartepunt der aangenomen motie is.

Hierover liepen dan ook de debatten; ik betwijfel echter ten sterkste of zij meer dan een zéér geringe invloed op de meeningen der vergaderden gehad hebben.

Maar dit kan ook immers niet anders!

Het gold hier geen op-zich-zelf-staand, eenvoudig begrip, waarvan, na een korte logische verklaring, slechts één uitlegging mogelijk is; doch integendeel een zeer ingewikkeld maatschappelijk verschijnsel, waarvan de beoordeeling geheel afhangt van het algemeene standpunt, waarop de beoordeelaar geplaatst is, van zijn individueele opvatting over, en inzicht in de ontwikkeling en verwording der maatschappij.

Zoo hebben beide partijen gelijk en zijn oprecht, van uit hun standpunt en het feit, dat hunne conclusies zoo vierkant met elkaar in strijd zijn, vind juist zijn oorsprong in, is het onvermijdelijk gevolg van de groote tegenstelling tusschen hunne respectievelijke grond-denkbepelden. Zij hechten ongelijke beteekenis aan dezelfde namen en wanneer zij over bepaalde questies discussieeren, verstaan zij elkaar niet, daar beider talen verschillend zijn.

De begrippen: orde, plicht, eer, revolutie, recht, macht, enz. . . hebben voor den democratisch-denkende, den al-of-niet-bewusten historisch-materialist, een geheel andere beteekenis, als voor den aanhanger der burgerlijke oeconomie. Vandaar de enorme verwarring van begrippen, die ontstaat, wanneer personen met dusdanig uiteenlopende denkwijzen de een of andere zaak bespreken. *)

Er is beweerd en van verschillende zijden, dat juist door het aannemen der bewuste motie het corps zich aan een politieke daad schuldig gemaakt heeft. Dit is onjuist. In de motie wordt een politiek optreden door het Corps of een Corps-vereeniging veroordeeld, zij is dus neutraal „par excellence”. Is alzoo de officiële daad, n. l.: de inhoud der motie, allermint als een politieke daad te beschouwen, toch is er een conclusie uit te trekken, die althans een ruwe maatstaf is voor het ideeën-beweg in onze studenten-maatschappij.

Uit de bovenstaande betoogen volgt immers, dat het feit, dat iemand de daad der D. S. W. al of niet politiek noemt, in nauw verband staat tot zijn opvatting over het maatschappelijk vraagstuk. **)

De aangenomen motie heeft dus geleerd, dat een groot aantal Corpsleden — zij 't ook voor het meerendeel nog onbewust — volgens meer-of-minder-sterk geprononceerde democratische beginselen en gedachten de oeconomische verschijnselen beoordeelen.

En dit beschouw ik — van uit mijn standpunt — als een zeer gelukkig en heugelijk feit, dat mij Delft nog dierbaarder maakt.

J. B. H. COENEN.

*) Uit het bovenstaande volgt onmiddellijk het absurde der bewering, dat de motie een schande voor de D. S. W. zou zijn. Zij bewijst alleen, dat de meerderheid der corpsleden een andere opvatting over een politiek daad heeft, dan de leden der D. S. W. Deze laatste zullen, naar ik hoop, genoeg zelf-achting hebben om dit niet als een schande te beschouwen. Slechts zij, die het besluit der Weerbaarheid aangrepen als een geschikte gelegenheid om „Delft te bevrijden van de smet van roodheid, die er aan kleeft”, mogen zich schamen voor zooveel bekrompenheid en weinig ontwikkeling.

Ik weet niet, wát in hen het sterkst te moeten veroordeelen, hun lichtzinnige oppervlakkigheid, hun brutaliteit of hun domheid, waardoor zij niet inzagen, dat een dergelijk streven juist een tegengesteld resultaat moest opleveren.

**) Dat het inderdaad een beginsel-stemming was, wordt o.a. bewezen door het feit dat, voor zoover ik heb kunnen nagaan, de Katholieken unaniem tegen de motie stemden.

SOCIALE AANGELEGENHEDEN EN WETENSCHAP.

VERSLAG van de Openbare Vergadering
op Woensdag 4 Maart in Stads-Doelen.

Spreekers: J. H. SCHAPER.
MR. T. DE VRIES.

De voor dit doel gehuurde concertzaal bleek al spoedig te klein te zijn. Allen, die daar geen plaats konden vinden, kwamen in de in der haast bijgehurde tooneelzaal onder dak, die maar even genoeg plaatsruimte bezat, om allen te bevatten. Het gevolg hiervan was, dat beide sprekers hun rede tweemaal moesten houden en dat zij, die in de tooneelzaal een plaats hadden gevonden, het eerst Mr. T. de Vries te hooren kregen.

Spreeker begon met een verklaring te geven, hoe het kwam, dat hij, anti-revolutionair en christen-democraat, hedenavond hier optrad in coalitie met een socialist. De beginselen toch

van beide partijen zijn zóó uiteenlopend: aan de eenen kant de anti-revolutionairen met als grondstellingen de Openbaring van God en de schepping, en daar naast de socialisten, hun leer baseerend op de wetten der evolutie, dat een samengaan onmogelijk schijnt. Maar, al zijn ook de beweegredenen geheel verschillend, in de praktijk is samenwerking zeer goed mogelijk en de spreker haalde dan ook verschillende voorbeelden aan van samenwerking van de meest conservatieve leden der christelijke regeeringspartij met sociaal-democraten.

Anti-revolutionair is spreker nog geheel en al, en trouw aan de beginselen van deze partij, zal hij, niettegenstaande de verdachtmakingen in Standaard c. s., altijd blijven. Spr. is tegen de revolutie en aangezien revolutie, volgens een definitie in de Standaard, welke ook zijne opvatting weergeeft, alles is wat in strijd is met de Goddelijke ordonnantiën, zoo zal spr. ook tegen alles, wat met die ordonnantiën in strijd is, opkomen; en in aansluiting hiermee hield spr. een warm pleidooi voor de Zondagsrust.

Zoo zal hij ook opkomen tegen de wetten, die nu door de regeering zijn ingediend. Niet Staalman en spreker zijn revolutionair, zooals Standaard c. s. dit maar al te gaarne willen doen voorkomen, maar het conservatisme, dat de regeering met verzaking der anti-revolutionaire beginselen huldigt, is als revolutionair te brandmerken.

Het recht van staking zal aan de arbeiders ontnomen worden. Wat beteekent dit?

Staken is niet het verbreken van het contract of het neerleggen van het werk, met de bedoeling om het niet meer op te nemen. In ons tegenwoordig productiesysteem behooren werkgever en werkmán onafscheidelijk bij elkaar én zijn van elkaar afhankelijk. Legt dus de werkmán het werk neer, dan doet hij dit als uiterste en laatste middel, om den werkgever tot onderhandelen te dwingen, wanneer alle andere middelen om dit doel te bereiken gefaald hebben. Het is het laatste noodwapen van den arbeider bij zijn strijd om recht, op zich-zelf even onverdedigbaar als het verwonden van een persoon. Maar evenals deze verwonding bij levensbedreiging verdedigbaar, zelfs het recht is, van den aangevalene, zoo is ook de staking, wanneer zij geschiedt uit noodweer, uit zelfverdediging, voor de arbeiders een onschendbaar recht. Twee dagen geleden in den Haag sprekend, had spreker dr. Kuyper vergeleken met den onrechtvaardigen rechter uit Lucas 18. Ook hier houdt spr. deze bewering staande. Evenals daar, de rechter, doordat de oude vrouw, die recht vroeg, hem voortdurend lastig viel, eindelijk maar recht deed om van die vrouw verlost te zijn, zoo komt ook dr. Kuyper met het wetsvoorstel, niet omdat hij het recht lief heeft, maar nadat het Nederlandsche volk hem lastig heeft gevallen: nu, zooals er uitdrukkelijk in de Memorie van Toelichting staat, nu er „gevaar” dreigt. En als dr. Kuyper handelt als deze onrechtvaardige rechter, „dan”, zegt spr., „is het mooi, maar ik geloof het niet.”

De regeering heeft twee rechtsgronden aangevoerd vóór het verbieden van het recht van staking voor transportarbeiders, enz. Deze zijn:

1°. Door de staking ontstaat Anarchie.

Maar deze rechtsgrond verdwijnt door het tweede ingediende wetsvoorstel, door de vorming van een spoorwegbrigade. Immers hierdoor kan de regeering, de diensten die noodig zijn om te kunnen regeeren, laten verrichten, en dan heeft men geen anarchie meer.

2°. Het publiek belang leidt schade door een staking.

Dit stemt spreker toe. Maar het publiek heeft schade van elke trust, die in ons Nederland wordt opgericht, want een trust wordt alleen gevormd met het doel, om door het vormen van een monopolie het publiek te kunnen overvragen, dus: schade te doen leiden. Nooit heeft de regeering er aan gedacht, hier een strafwet tegen in te dienen. Maar nu het den arbeiders, na jarenlange pogingen eindelijk gelukt is ook een trust te vormen, en ze, ter verkrijging van hun goed recht, het publiek belang eenige weinige dagen schaden, wordt dit argument dadelijk gebruikt.

De gronden voor de wet zijn dus vervallen: de wet blijkt te zijn, het wapen, waarmee het conservatisme de opkomst van den arbeid tracht te vernietigen.

Voor tien jaar spoorde Dr. Kuyper in zijn rede „Maranatha” zijn partijgenooten aan, zich te mengen in de beweging der arbeiders en dit om de beweging in veiliger bedding te brengen. Dit doet spreker en nu wordt hem door de volgelingen van Dr. Kuyper verweten, dat hij den rooden kant opgaat, niets is minder waar en spreker protesteert dan ook ten sterkste tegen het weren van de soldaten uit zijn gehoor.

Debat was er op Mr. de Vries' rede niet.
Na de pauze hoorden we:

DE REDE VAN DEN HEER SCHAPER.

Spreker begon met er op te wijzen dat zijn gezamenlijk optreden met den heer De Vries er op wijst, dat er ook nog Christenen zijn, die de handelingen der zoogenaamde Christelijke regeering ten opzichte der hedendaagsche troebelen afkeuren.

Het doet hem leed dat de heeren De Vries en Staalman een uitzondering vormen op de anti-revolutionairen, vooral voor den Godsdienst dier partij, die niet meer geschaad kan worden dan door onder den schijn van Christelijkheid de arbeidende klasse te knevelen.

Er zal een tijd komen, dat Christelijke arbeiders die zich nu nog tegen hunne medearbeiders laten ophitsen, die zich door het schijnbeeld van revolutie laten misleiden, ook zij zullen eenmaal inzien, dat hun plaats is aan onze zijde. Toen in Duitschland de tuchthuiswet aan de orde was, hebben alle arbeiders, Christelijke en anderen, hiertegen geageerd, de Nederlandsche arbeiders die niet met ons strijden tegen de muilkorf wetten der regeering hebben zich te schamen.

Talma en Van Vliet reizen wel het land door om arbeid tegen arbeid op te hitsen, zij hebben echter niet den moed op te treden tegen machtsmisbruik, te spreken tegen een revolutie van boven.

De meerderheid in de Tweede Kamer vraagt niet „wat is recht”, maar „wat eischt Dr. Kuyper van zijn knecht”. Maar al te duidelijk hebben we dit gezien aan de houding van Talma ten opzichte van het haringspeetstersontwerp. Doordat De Vries en Staalman hier een uitzondering maken, waarvoor zij door hun partij verketterd worden, verdienen zij onze achting.

Na deze inleidende woorden gaat spreker over tot zijn eigenlijk onderwerp, als uitgangspunt nemend de gebeurtenissen op den 31en Januari. Wat de regeering had moeten doen na het eindigen van de troebelen, was de oorzaken te onderzoeken en te trachten deze uit de weg te ruimen. Het personeel heeft tal van grieven, de staat had over kunnen gaan tot het overnemen der exploitatie en zou dan zelf de belangen der arbeiders kunnen behartigen.

Het is echter een oude les uit de geschiedenis dat de regeeringen op kritische oogenblikken altijd stomiteiten doen, de Nederlandsche heeft zich in deze ook weer aan de traditie gehouden. Nadat de rust geheel hersteld was werden de troepen opgeroepen, een daad waardoor weder alles in een toestand van spanning gebracht werd. In de regeeringsmededeeling van Dr. Kuyper staat dat dit noodzakelijk was om gruwelen als te Durgerdam te voorkomen wijst spreker er op dat de opgeroepen troepen voor de eerste maal werden naar huis gestuurd na het geval Durgerdam. Hieruit blijkt ten duidelijkste dat niet de genoemde ongeregelheden aanleiding gaven tot de oproeping, maar dat deze het gevolg is van een brutalen streek die de regeering in het schild voert. Verder accepteerde de overheid nog het treurige aanbod der weerbaarheidskorpsen. Jammer is het voor geheel Delft dat ook hier de studentenweerbaarheid een dergelijk aanbod heeft kunnen doen. Na de oproeping vatte nu de regeering op aanraden van de Nederlander van de Savornin Lohman het plan op de bekende muilkorf wetten aan te nemen wanneer noodig met militaire hulp. Onder deze wetten is er een, die misschien verbonden met het plan van een spoorwegbrigade verstandig kan genoemd worden en dat is de instelling van een enquête. Achteraan geplaatst zooals nu en in verband met het andere blijkt, maar al te duidelijk dat het niets anders is als het verguldsel van een giftige pil. Een enquête is niet meer noodig, in de officieele enquête van eenige jaren geleden staan alle grieven genoemd, en toch durft de Savornin Lohman nog te zeggen dat ze in het geheel niet bekend zijn.

Wanneer de regeering uw wil dwingen met een Pruisisch politie-systeem, dan hebben wij medelijden met een kroon die zulke slechte raadgevers heeft.

De vrijheid van den arbeid zal zóó geregeld worden dat het niet alleen mogelijk zal zijn de tegenstanders der regeering hun vrijheid te ontnemen maar ook hen te ontzetten van de burgerlijke rechten. Vooral uit dit laatste blijkt ten volle het wraakzuchtige in het wetsontwerp, niet alleen als economische maar ook als politieke tegenstander zal men geen last meer hebben van de arbeiders.

Wat betreft de woorden „hinder”, „overlast” en „vreesaanjagen” deze zijn zóó rekbaar dat het artikel met recht van caoutschoue mag heeten. Wat is een vakbeweging zonder werkstaking, wat een werkstaking zonder pogingen tot over-

halen van onderkruipers e. a. Waar is hier de grond van overlast? Is een middernachtzending strafbaar? Een bordeelhouder kan op grond van de nieuwe wet vervolging eischen wegens „overlast”. Spreker noemde verder nog eenige treffende voorbeelden van gevallen volgens de nieuwe wet strafbaar.

Wat beteekent verder het woord wederrechtelijk? In juridische kringen is men het hierover volstrekt oneens. Spreker vertrouwt dat hieraan wel een mouw gepast zal worden, dat is te zeggen ten gunste der patroons. Dit artikel is dan ook het schandelijkste van de geheele wetgeving. Onbegrijpelijk is het, dat de leden van Patrimonium zich er vóór kunnen verklaren, hebben zij dan niet ook een vakvereniging. Sybrandi heeft de enormiteit verkondigd dat het op de woorden van de wet niet zoo zeer aankomt; jawel, voor de woorden gaan de menschen toch maar de doos in.

Klaar is aangetoond dat zonder werkstaking voor den arbeider geen verbetering te krijgen is en het recht van staking zal hem door deze wet worden ontnomen. Tot nu toe was Nederland een tamelijk democratisch land, er is echter geen land waar men staking strafbaar stelt.

Om in deze woelige dagen met een dergelijke dwangwet aan te komen, daartoe behooren domheid en onbeschaamdheid. In het belang der arbeiders zal het zijn om in alle gevallen eensgezind te blijven vooral met het oog op mogelijke slachtoffers.

Wat het mogelijke voorzien in den dienst aangaat, velen die nu nog niet besloten zijn zullen zich op het gegeven oogenblik aansluiten en als een electriche vonk zal het gaan door de geheele arbeiderspartij. Met de aanbiedingen van Delftsche studenten zal het wel zoo vaart niet loopen, spreker sluit zich overigens geheel aan bij het stukje van den heer S. in het weekblad en herhaalt diens waarschuwing aan het publiek.

In het belang van de vrijheid van den arbeid moeten wij ons verzetten en als één man protesteeren. Een wijze regeering waakt over de toestanden en zorgt dat het nooit zoo ver komt als nu. Wanneer er bij een mogelijke botsing bloed mocht vloeien, dan zal dit enkel de schuld zijn van hen, die niet in de gebreken voorzagen toen het tijd was, van onze Christelijke regeering.

Voor het debat gaf zich op de heer Luchtigheid, een werkman-baas. Hij verweet den heer Schaper niet genoeg de oorzaak der eerste staking te hebben besproken. Verder meende hij te moeten zeggen dat de houding der stakenden niet in allen deele geweest was zooals het behoort en dat hieraan de houding van Patrimonium te wijten was. Dit alles zeide hij vooral daarom, om te toonen dat hij het met de regeering eens was.

Schaper, antwoordende, betreurde vooral de laatste woorden van den heer Luchtigheid. Is dat de houding van een christelijk arbeider? Mag de regeering dan den arbeid knevelen naar verkiezing? Dat er bij de vorige staking ongeregelheden zijn voorgekomen geeft spreker toe en keurt dit ook af, maar heeft dit iets te maken met invoering der Draconische wetten? Wat betreft de eerste vraag, is het na het spreken van Melchers en Talma nog noodig om de oorzaken der eerste staking te behandelen? Het doel van dezen avond is de bespreking der wetsontwerpen. Van een eedbreuk of een contractbreuk is bij de eerste staking geen sprake geweest. Bovendien heeft de maatschappij geen rancune beloofd; moet een arbeider daar dan nog eens op terug komen? De ongerechtigheid die door het kapitaal veroorzaakt wordt is zoo oneindig veel grooter dan de kleine ongeregelheden waaraan de arbeiders schuldig zijn, dat ieder arbeider zich heeft te schamen om zich daarop te beroepen wanneer hij partij kiest tegen zijn eigen klasse.

F. L.

Een opmerking.

Door een misverstand, naar ik veronderstel, heeft de redactie nagelaten onder correspondentie of elders reeds in het vorig St. W. mee te deelen, dat, waar het in kwesties als de onderhavige gaat om gelijk hebben en niet om gelijk krijgen als in een gezellig onderonsje, ik me had voorgenomen onder geen voorwaarde op X's antwoord geschrijf te repliceren, het is hierdoor, dat ik 'sheeren X nieuw artikel niet de stilzwijgende minachting kan betoonen, die polemiek van deze zijde verdient. Het spreekt echter

vanzelf, dat nadat in mijn kritiek de onbevoegdheid alleszins voldoende werd gedemonstreerd, ik niet zal treden in een beoordeeling van X's fanfaronnade, noch aandacht besteden aan de insinuaties en domheden, die erin zijn vervat.

Wanneer we het kaf van het koren scheiden; dat wil zeggen X's weinig waardevolle oorspronkelijke beweringen van de philosophische fragmenten terecht en ten onrechte van anderen overgenomen — en daar zullen de lezers van het St. W. toe in staat zijn, — zien we dat onder het eerste alleen ressorteert een serie aan mij gestelde vragen, een enkele opmerking en de interpunctie; de inhoud is voor aandachtige lezers van mijn kritiek in die kritiek zelf voldoende weerlegd. De heer X vertelt alles wel heel positief, maar heel weinig zakelijk.

Ik stel mijn lezers dan ook voor ditmaal per analogie, — een hoogere vorm van logica dan de klaarblijkelijkheid, — een oordeel te vellen over dit nieuwe product van X's zelfoverschatting.

Den heer X geef ik in overweging zijn weinig rentende philosophische goud-ontginning te staken en zijn toevlucht te nemen tot het heusch nog niet te verachten zilver.

Wie van bevoegde zijde wenscht ingelicht te worden over katholieke wijsbegeerte, kan ik als begin aanraden de lezing Criteriologie of de leer over waarheid en zekerheid door J. Th. Beijnsens, hoogleeraar aan het seminarie te Warmond. Uitg. G. F. Theonville Leiden 1903, prijs 1,75 gld.

Aanhanger van de gegeven beschouwingwijze geloof ik echter, dat een niet-katholiek wel niet gemakkelijk worden zal.

W. ESTOR.

LITTERATUUR EN KUNST.

Tentoonstelling van Schilderijen van H. W. Mesdag.

't Ligt niet in mijne bedoeling deze tentoonstelling te critiseeren, ik wilde alleen eenige indrukken weergeven, welke ik verleden week in de Korenbeurs kreeg.

Voor ik eenig schilderij had bekeken werd ik door het koude van de hal, het onrustige van de omgeving, (waartoe de vrij lage wanden waaraan de schilderijen hingen en de steenen vloer meedroegen) niet in een stemming gebracht, om van schilderijen te genieten. Dit is dan ook misschien de reden, waarom vele van de schilderijen geen diepen indruk op mij maakten.

Wanneer men een verzameling schilderijen ziet van één meester, vindt men meestal niet één of meer schilderijen bijzonder mooi en andere geheel impressieloos. Een schilder voelt zich aangetrokken een bepaald onderwerp na te schilderen, en hij doet dat op zijn manier, met die kleuren waarin hij de dingen ziet, hij geeft de vormen en licht-effecten weer volgens den indruk die zij op hem persoonlijk maken. Nu zullen deze individueele uitingen van den schilder in meerdere of mindere mate bij een toeschouwer terug gevonden worden en in die mate zal hij dan ook bijna alle schilderijen van dien schilder apprecieeren. Ik vond dan ook niet veel verschil in de 19 stukken van Mesdag.

„Bij de kust” (11) en „Ondergaande zon” (16) vond ik in deze verzameling wel de mooisten. „Vroege morgen” (13) daarentegen vond ik zoowel door de kleur als door de minder goede perspectief bij de andere doeken ten achter staan.

Er waren ook 4 aquarellen aanwezig. Ik verkies echter Mesdag's schilderijen in olieverf verre boven zijn aquarellen.

Voor iemand, die de schilderijen van Mesdag op de tentoonstelling in Pulchri Studio, verleden jaar gehouden, heeft bezichtigd, viel de Delftsche tentoonstelling zeer tegen. Vóór Pulchri echter zoo'n groote tentoonstelling kon organiseeren, heeft zij ook een tijd gekend, waarin zij daartoe niet in staat was. In dien tijd verkeert het Comité van St. Lucas te Delft nu. In plaats van ontevreden te zijn over de zaal mogen wij juichen dat het Comité den Delftenaars eenige keeren in 't jaar in de gelegenheid zal stellen de kunst van een of anderen meester te kunnen bezichtigen. Wanneer de wanden waaraan de schilderijen hangen, wat opgetrokken worden en een kleed den steenen vloer bedekken zal, dan zal de Korenbeurs zeker een geschikte plaats zijn om schilderijen te exposeeren daar de belichting er zeer gunstig is.

F. C. v. L.

UIT DE STUDENTENPERS.

Er zijn geen tijden beter dan die van opwinding en beroering, om te ontdekken wat omgaat in het diepst der hersenen, wat is het fundament der gedachten. En dan is het voor den beschouwer, meer nog dan voor den beoordeelaar, de tijd om waar te nemen de zuiverste uitingen van het willen en het voelen. Slechts zij, die overtuigingen hebben, gebaseerd op rustig en zelfstandig zelfonderzoek, zijn in staat, zichzelf in zulke tijden gelijk te blijven, omdat alleen zij zich steeds bewust zijn van wat hen drijft tot hunne handelingen en gedachten.

Maar het is de meerderheid, die ontvankelijk als zij is voor indrukken, op die indrukken elk naar zijnen aard meer of minder duidelijk reageert, en de intensiteit van die reactie, en daarmee de duidelijkheid van den diepsten grond, waaruit zij voortkwam, zijn grooter met de kracht van den indruk, die haar teweegbracht.

In tijden als deze is elke uiting van gedachten over de kwestie van den dag belangrijk — het is voor hem, die de studentenwereld wil kennen, de moeite waard, na te gaan, wat over deze kwestie in de studentenbladen wordt geschreven.

En dan treft hem allereerst de bijna totale afwezigheid van eenige uiting daaromtrent in het meest gelezen studentenblad, in „Minerva”.

„De staking”, zegt de hoofdarticelschrijver in het blad van 5 Maart, „houdt de studenten blijkbaar niet zóó bezig, dat het in de Minerva tot uiting komt.”

Merkwaardig is deze bekentenis wel, en een veelzeggend teeken voor den geest van het Leidsch studentendom. Het feit, dat eenige honderden jonge menschen, waarvan verwacht kan worden een zekere mate van vatbaarheid voor indrukken, zóó weinig meeleven met de groote maatschappij waarin zij naar alle waarschijnlijkheid en in elk geval naar eigen inzicht belangrijke plaatsen zullen te vervullen hebben, dat feit werpt een vreemden, ik zou zeggen bleeken schijn op de toekomst. Dat feit is, naar mijn inzicht, een teeken van machteloosheid, van niet begrijpen, van met gedachten zoowel als metterdaad staan buiten de sfeer, die de maatschappij langzaam en zeker gaat omhullen en waarin zij zich op ongekende wijze zal openbaren.

Waar de algemeene indruk, de hefboom, die zooveel in beweging bracht, zóó geheel zijn uitwerking mist, daar mag men concludeeren, dat het steunpunt voor dien hefboom: het inzicht in de omringende maatschappij, afwezig is.

Anders is dit in Utrecht, vertegenwoordigd door de „Vox Studiosorum”. Daar heeft de hefboom wel roering gebracht in de gemoederen, daar is wel beweging en reactie ontstaan en de aard van die reactie geeft een bijzonderen kijk op den aard der denkbeelden, waaruit zij voortkwam.

De Vox Studiosorum van 5 Maart l.l. bevat in dat opzicht eenige zeer merkwaardige uitingen, die door hunne heftigheid en hun gebrek aan bedachtzaamheid, een diepen inblik verleen en achter de schermen der neutraliteit, die in gewone omstandigheden de innerste gedachten omhullen.

De heer J. B. H. noemt in dat nummer de „Vox” een „sociaal-democratisch schendblad”, omdat de redactie in haar voorgaande weekverslag lichtelijk den spot had gedreven met het bekende besluit der Utrechtsche Studentenweerbaarheid ter aanbieding van hare diensten aan de regeering. Hoe de heer J. B. H. overigens denkt over de beteekenis van dat besluit blijkt uit zijn bewering: „afgezien van alles blijkt het, dat de Vox Studiosorum door haar moderne, half democratische, half bourgeois-richting, de idee der weerbaarheid niet begrijpt, niet kan inzien het autocratisch conservatisme van eene dergelijke militaire vereeniging, die de regeering — het koste wat het wil — ter zijde staat, en zich onmiddellijk in troebele tijden als zoodanig naast het vaste leger schaart.”

Gelukkig voor de toekomst van de industriele ontwikkeling, dat zoo'n totale verblinding te Delft, óók onder de weerbaarheidsmannen, niet gevonden wordt.

Ook het plotseling in het strijdperk treden van den schrijver van „La Question Brûlante”, in hetzelfde nummer van dit blad, schrijver van een genre, dat in gewone omstandigheden het perk voor zijne meer met rede en schrijftalent begaafde broederen overlaat, geeft aanleiding tot observatiën.

Van gebrek aan rede en schrijftalent getuigt dit artikel. Wat toch kan men anders denken van iemand, die, sprekende van Henriëtte Roland Holst, schrijft: „en de petroleuse in hobbezak, die in dezelfde bijeenkomst

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

B I J V O E G S E L

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 12 MAART 1903.

nomen est omen, als een echte „razende Roland” stond te tieren, betoogde, dat het „den weg der revolutie op moest.”

Gebrek aan schrijftalent verraadt het verregaand plagiaire in de benamingen en stekeligheden: de petroleuse was in de Nieuwe Courant, de „razende Roland” in hetzelfde blad, de „hobbezak” in 't bekende artikel van prof. Hector Treub, alles van recenten datum, te vinden; gebrek aan rede mag met vrij groote zekerheid afgeleid worden uit inhoud en toon. Uit inhoud: want wanneer heeft mevrouw Roland Holst iets anders beweerd, dan dat het den weg der revolutie op moest*); uit toon: want wiens rede schrijft hem voor, eene hoog-begaafde en bezielde dichteres, eene „petroleuse in hobbezak” te noemen, eene benaming, die trouwens ook nog gebrek aan smaak verraadt.

Iets dergelijks zou te zeggen zijn over de bewering: „De anti-militaristen, die ongeveer een jaar geleden in een vuilaardig pamflet de moraliteit in en buiten het leger poogden te ondermijnen, steken het hoofd weder op om openlijk of bedekt tot dienstweigering aan te sporen.”

Uit de uitdrukking „een vuilaardig pamflet”, waarmee, naar ik vermoed de brochure „Kazernetoestanden” bedoeld wordt, maak ik op, dat de heer Beumer met „de anti-militaristen” bedoelt de Anti-Militaristische Propaganda Vereeniging, en dan moet ik, zelf eenigszins op de hoogte van de handelingen dier Vereeniging zijnde, hier den heer Beumer beschuldigen van een platte leugen. De A. M. P. V. heeft in deze kwestie niet anders stelling genomen dan door de motie van het hoofdbestuur, waarin „het vertrouwt dat de miliciens niet door onberaden dienstweigering zichzelf en anderen in gevaar zullen brengen, daarbij aanleiding gevende tot strenge maatregelen van de zijde der autoriteiten, wat de spanning slechts zou verhoogen.”

Het is misschien de moeite waard, nog even het volgende aan te halen.

Uit het artikel van den heer Beumer:

„Men vergeet, dat er door God beginselen van recht en moraal zijn gesteld — — — — —”

Uit het hoofdartikel, waarin de sociaal-democratie een monster genoemd wordt:

„Voorwaar, de maatschappij moet wel zondig zijn en rot, als God zoo'n verschrikking op ons heeft afgezonden.”

En ten slotte Amsterdam: daar vind ik, wat de pers, dat is hier de „Propria Cures”, betreft, hetzelfde als te Leiden — slechts één enkel, mijns inziens zéér zwak artikel van den hoofdredacteur, waarin betoogd wordt, dat de studenten zich aan de zijde der arbeiders moeten scharen. In dat artikel wordt van „wetenschappelijk proletariaat” gesproken, wat den heer Stibbe het volgend ingezonden stuk in de pen geeft:

M. de R.

In het van uw hand afkomstige hoofdartikel in P. C. van 21 Februari j.l. wordt de theorie verkondigd, dat het wetenschappelijk proletariaat, d. w. z. volgens de gangbare opvatting van die term — de minst snuggere geleerden, omdat ze, wetenschappelijke proletariërs, populair uitgedrukt: stommelingen zijn, aan de zijde der arbeiders en tegen de regeering moeten zijn.

Ra, ra wat is dat? Hooge politiek of onzin?

Hoogachtend,

J. STIBBE.

Het is, zooals ik al zei, de moeite waard, om juist zulk soort van uitingen op te merken, omdat ze komen van personen, die, in gewone omstandigheden, de pen slechts gebruiken voor 't schrijven van particuliere brieven en dictaten, en wier meening, naar ik vrees, die van den „man in the street” bij benadering weergeeft.

S.

*) De bedoeling van de zinsnede is namelijk, om aan te toonen, dat de sociaaldemocraten nu eigenlijk pas hun waren aard te zien geven, dat nu eerst bij hen de aap uit de mouw komt.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

Degenen, die op het adhaesie-adres met de petitie van Jhr. Bergh c. s. in Thalysia geteekend hebben, worden verzocht hunne namen op een andere lijst te plaatsen, daar genoemde lijst ongelukkigerwijs zoek is geraakt.

COMMISSIE TOT REDACTIE VAN DEN ALMANAK 1904.

Uitslag der verkiezingen:

J. W. L. VALCKENIER DE GREVE, President.
J. B. H. COENEN, Secretaris.
H. O. DE RUYTER DE WILDT, Vice-President.
H. C. J. ROELVINCK, 1e Commissaris.
J. B. VAN LOGHEM, 2e Commissaris.

COMMISSIE TOT REDACTIE DER LUSTRUM-FEESTUITGAVE.

Uitslag der verkiezingen:

J. G. BIJL.
J. B. H. COENEN.
C. VAN DER HOEVEN.
W. J. HOFFMAN J.J.ZN.
C. MENSCHAAR.
D. F. SLOTHOUWER.
F. H. FENTENER VAN VLISSINGEN.

De Commissie constitueert zichzelf.

A G E N D A.

DELFT.

Zaterdag 14 en Zondag 15 Maart. Stads Doelen: Séance over Telepathie; 8 uur. (Zie adv. in dit No.)

Openbare vergadering op Maandag 16 Maart, 's avonds 8 uur, Stationskoffiehuis, Lokaal Kruif. Sprekers: Lod. van Mierop en J. J. Hoogewerff. Onderwerp: „Macht of Recht”; „Algemeene werkstaking, regeeringsmaatregelen en broederschap”. Entreprijs naar verkiezing.

DEN HAAG.

Vrijdag 13 Maart. Ned. Tooneel: „Een wereld, waarin men zich verveelt”; 8 uur.

Zaterdag 14 Maart. Geb. v. K. en W.: Uitvoering van de Wagnerzangvereeniging, met medew. van I. Reinl, Ejnar Forchhammer en Heinrich Schütz; 7½ uur.

Fransche Opera: „Messaline”; 8 uur.

Diligentia: Concert van Franz Ondricek en Josef Famesa; 8 uur.

Zondag 15 Maart. Gebouw v. K. en W.: Amst. Lyrisch tooneel: „De Mikado”; 2 uur.

Schouwburg: „Een dag Khalif”; 2 uur.

Diligentia: Matinee van Röntgen en Eldering; 2 uur.

Dierentuin: Concert met medew. van Emma Nevada; 8 u.

Donderdag 19 Maart. Kunstkring: Concert van John Chits, Anna Zurhaar en J. M. Bolle; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 13 Maart. Nutszaal: Soiree van Catharina van Rennes; 7½ uur.

Groote Schouwburg: „'n Boerenkomedie”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

STADS DOELEN.

Zaterdag 14 en Zondag 15 Maart 1903,
— 's avonds 8 uur —

Experimentale Séance over Telepathie,

te houden door den Spaanschen Psycholoog

SR. ODRAP.

Prijzen der plaatsen: 1e Rang f 1,—, 2e Rang f 0,75, 3e Rang f 0,50.

Voor den 1en Rang zijn genummerde plaatsen te bespreken bij den Boekhandelaar J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

Café-Restaurant HOTEL CENTRAL.

Levering van Déjeuners, Diners, Soupers, Koude en Warme Schotels.

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement.
Pilsener Urquell. Franziskaner Leistbräu.

Verschillende appartementen voor Vergaderingen.
G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.

Bloemenmagazijn **S BRUIGOM.**
HOUITTUINEN. Telefoon interc. 6.

Bloemwerken van kunst en smaak.
Met eerste prijzen bekroond. Nat. Tuinb. Tent. te Zeist Aug. 1902.
VERSIERINGEN, POTTERY enz.
Speciaal ingericht voor verzending.
REUZENBLOEMIGE CHRYSANTHEMUMS.

Restaurant J. L. BÜHLER.
Houttuinen 2, Delft.

Specialiteit in:

FRANZISKANER LEISTBRÄU.
PILSENER-URQUELL.
BIERHANDEL. WIJNHANDEL.

Levering aan huis van prima
BORDEAUX-, RIJN-, MOEZEL-, CHAMPAGNE-
en MORGENWIJNEN,
tegen concurreerende prijzen.

WINTERSHOTELS.

DEJEUNERS, DINERS en SOUPERS.
WARME en KOUDE DAG- en AVONDSHOTELS.

ZEEUWSCHE OESTERS.

Geopend tot 2 uur 's nachts.

Het weekblad „De Nederlandsche Sport” ligt ter lezing.

REPETEEREN

Waterbouwkunde en Toeg. Mechanica.

J. VAN HETTINGA TROMP,

Civ. Ing.

Adres: BURG WAL 16.

Bierbrouwerij IJsfabriek
P

voorheen A. VAN BERCKEL & ZOON.

SPECIALAAL

PILSENER BIER.

Abonneert U op:

„SPORTKRONIEK”.

Weekblad voor Sport.

VERSCHIJNT DONDERDAGS.

Abonnementsprijs f 3,50 (bij vooruitbetaling).

Uitgever:

J. WALTMAN Jr. - Delft.

UIT ONZE KOLONIËN

DOOR

H. VAN KOL.

Geïllustreerd met 36 groote platen, vele gravures tusschen den tekst en 3 kaarten.

Geen boek zal met meer belangstelling worden ontvangen dan de reis in onze Koloniën door H. VAN KOL.

„UIT ONZE KOLONIËN” door H. VAN KOL zal worden uitgegeven in royaal 8° formaat en compleet zijn in **12** afleveringen van **4 vel druks met 3 platen** of **in eens gebonden.**

De prijs **per aflevering** is **50 cent.**

Het werk **compleet gebonden** f **6,90.**

Reeds thans is uitgebreid prospectus verkrijgbaar, terwijl de exemplaren onmiddellijk bij verschijnen voorhanden zijn in den Boekhandel

J. WALTMAN Jr.,
Binnenwatersloot 33.